

JAARVERSLAG BEZWAARSCHRIFTEN 2020

2020 CORONA JAAR

Er worden binnen de gemeente Helmond veel besluiten genomen met rechtsgevolg. Als een belanghebbende het niet eens is met een dergelijk besluit, dan kan deze belanghebbende hiertegen opkomen door in beroep te gaan bij de rechter. Uit de wet en rechterlijke uitspraken blijkt wie belanghebbende bij een besluit is. In het algemeen geldt dat men rechtstreeks door het besluit moet zijn geraakt.

Voordat beroep kan worden ingediend, moet echter eerst bezwaar worden gemaakt bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen. Een bestuursorgaan heeft de bevoegdheid om als overheid op te treden, bijvoorbeeld om een vergunning of subsidie te verlenen of om een uitkering te verstrekken. Binnen de gemeente zijn de belangrijkste bestuursorganen de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester zelf. Zij hebben allemaal hun eigen taken en bevoegdheden. Deze staan in de Gemeentewet.

De Gemeente Helmond maakt gebruik van een externe bezwaarschriftencommissie. Dat betekent dat de voorzitter en de leden van deze commissie niet in dienst van de Gemeente Helmond zijn. Zij worden ondersteund door een secretaris en een administratief medewerker die wel verbonden zijn aan de Gemeente Helmond. In verband met het grote aantal bezwaarschriften, heeft de bezwaarschriftencommissie in de Gemeente Helmond twee kamers.

Kamer 1 adviseert over bezwaarschriften die bijvoorbeeld gaan over omgevingsvergunningen, tijdelijke sluiting van panden of handhaving. Kamer 2 adviseert over zaken die bijvoorbeeld gaan over bijzondere bijstand, subsidies of hulp bij het huishouden. De bezwaarschriftencommissie geeft een advies, maar het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Helmond (hierna: college) neemt uiteindelijk zelf een besluit. Afwijken van het advies van de bezwaarschriftencommissie kan weliswaar, maar dan moet het college dat wel goed motiveren.

In dit jaarverslag brengt de commissie verslag uit over de behandeling van de bezwaarschriften in 2020. Daarbij wordt een aantal cijfers gepresenteerd over het aantal ontvangen bezwaarschriften, de gevolgde procedure en de wijze en tijdigheid van afhandeling. Daarnaast is in het verslag informatie opgenomen over de gevoerde procedures in beroep en hoger beroep. Tot slot worden conclusies en verbeterpunten aangegeven.

BEZWAARPROCEDURE

Wanneer iemand bezwaar maakt, wordt er altijd eerst gekeken of het bezwaarschrift op informele wijze kan worden opgelost. Soms hebben bezwaarmakers wat extra uitleg nodig over het genomen besluit. Wanneer ze begrijpen waarom het besluit is genomen, trekken ze het bezwaarschrift vaak in. Het kan ook zijn dat er aanvullend onderzoek nodig is, zoals een medisch advies. Dat kan tot gevolg hebben dat het bestreden besluit geheel of gedeeltelijk wijzigt. Het bezwaarschrift is dan mede gericht tegen het gewijzigde besluit.

Vooraf kamer 2 hecht grote waarde aan het in elkaars bijzijn horen van de bezwaarmakers en de vertegenwoordigers van de Gemeente Helmond. Ook in het afgelopen jaar is dit principe in stand gebleven. Natuurlijk zijn daarbij alle richtlijnen van het RIVM in acht genomen.

SAMENSTELLING BEZWAARSCHRIFTENCOMMISSIE

De commissie bestaat uit 2 kamers. De leden van kamer 1 adviseren over bezwaarschriften met betrekking tot onder andere bouwvergunningen, ruimtelijke ordening, milieu, handhaving en verkeersbesluiten. In kamer 2 worden bezwaarschriften behandeld op het gebied van het Sociaal Domein, zoals de Participatiewet (bijzondere bijstand), Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en de Jeugdwet, maar ook bezwaarschriften met betrekking tot subsidies, kinderopvang en de Wet basisregistratie personen.

De commissie wordt ondersteund door twee ambtelijk secretarissen. Zij maken geen deel uit van de commissie, maar ondersteunen de commissie bij haar werkzaamheden.

Kamer 1	Kamer 2
Voorzitter: mr. E.T. de Jong	Voorzitter: mw. mr. A.P.M.A. Laeyendecker
Leden: mw. mr. M. Karnata, lid mr. R. Ligtvoet, lid mw. mr. M. Bartels-Grootjans	Leden: mw. mr. A.J.M. Roestenberg mr. M. Bruin mr. M.R. Brill
Secretaris: mw. M.F.W. Croes	Secretaris: mw. mr. I. Sangster

BEZWAAR ⇔ KLACHT ⇔ MELDING

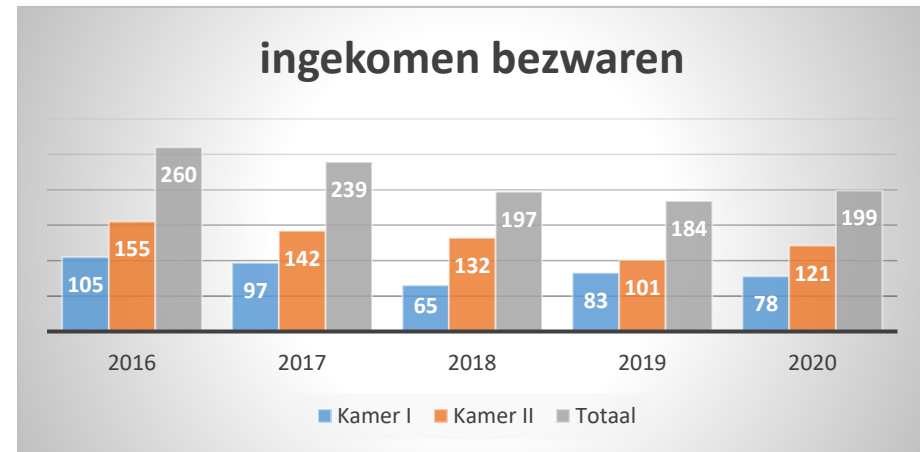
Een inwoner kan ook een klacht indienen of een melding doen. Dit is iets anders dan het maken van bezwaar. Een bezwaarschrift heeft betrekking op de inhoud van een besluit. Een klacht ziet op een gedraging van een medewerker, manager of bestuurder van de gemeente Helmond. Bij een klacht kan het bijvoorbeeld gaan over het niet (tijdig) ontvangen van een reactie of het onheus bejegenen van iemand. Hiervoor geldt een aparte klachtenprocedure. Bij een melding kan gedacht worden aan een omgevallen boom of overlast door hangjongeren. Jaarlijks komen er gemiddeld 8000 van deze meldingen binnen. Dit zijn geen klachten.

AANTAL ONTVANGEN BEZWAARSCHRIFTEN

Er zijn in 2020 in totaal 199 bezwaarschriften ontvangen. Hiervan hebben er 78 betrekking op bezwaren die zijn behandeld door kamer 1 en 121 door kamer 2.

ONTWIKKELING ONTVANGEN BEZWAARSCHRIFTEN 2015-2020

Er zijn in 2020 in totaal meer bezwaarschriften ingediend dan in 2019. Het verschil is niet heel groot (184 in 2019 ten opzichte van 199 in 2020).

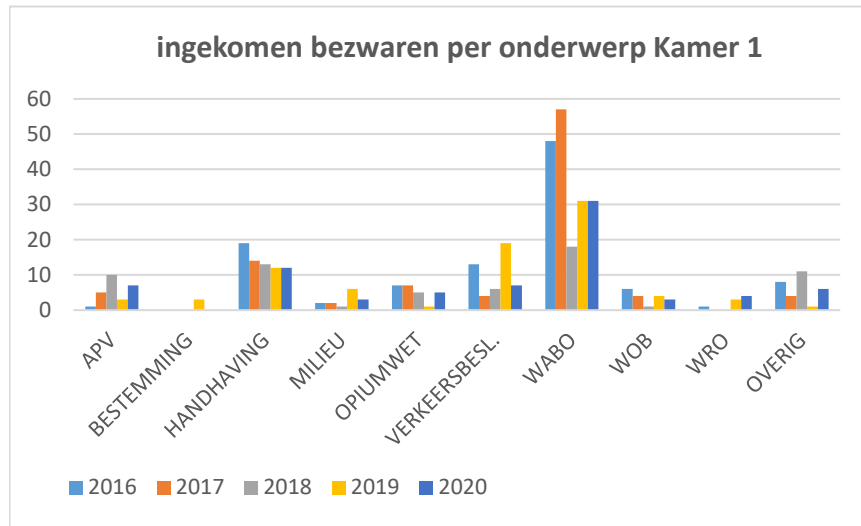

Het aantal bezwaarschriften in kamer 1 is ten opzichte van 2019 gedaald van 83 naar 78.

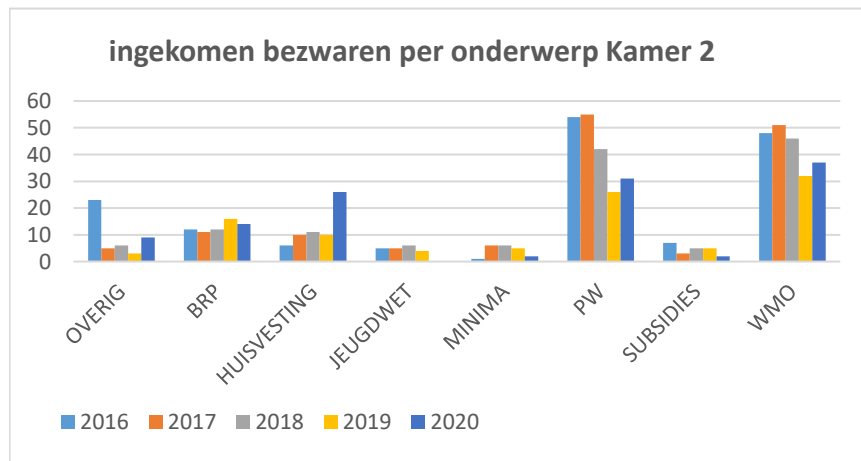
In kamer 2 is het aantal bezwaarschriften in vergelijking met 2019 gestegen van 101 naar 121. Bezwaarschriften worden vaak informeel opgelost. Dit kan bijvoorbeeld door extra uitleg over het genomen besluit. Het kan ook zijn dat er sprake is van nieuwe feiten of omstandigheden, waardoor er een nieuw besluit wordt genomen of dat er een gebrek aan het besluit is geconstateerd dat moet worden hersteld. Dit kan een verklaring zijn voor de dalende lijn in het aantal ontvangen bezwaarschriften.

ONTVANGEN BEZWAARSCHRIFTEN PER CATEGORIE

De bezwaarschriften in kamer 1 hebben vooral betrekking op omgevingsvergunningen (Wabo) en handhavingsbesluiten.

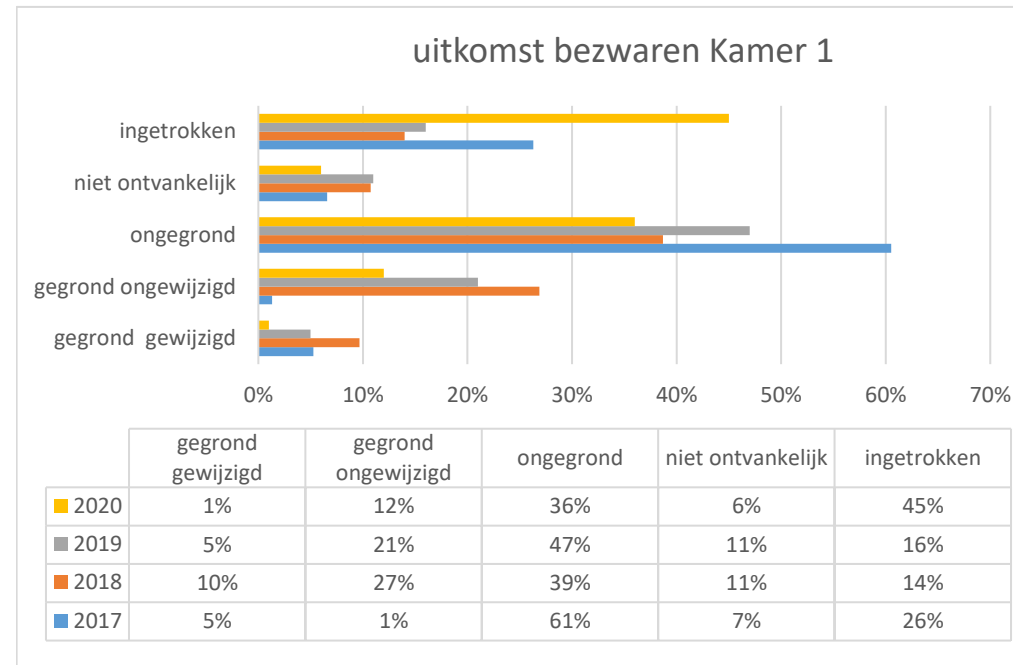

In kamer 2 is er een grote toename te zien in het aantal bezwaarschriften in het kader van Urgentiebeschikkingen (Huisvesting). In 2019 werden er nog 10 bezwaarschriften afgehandeld tegen 26 in 2020. Verder is er een lichte toename in het aantal bezwaarschriften over bijzondere bijstand in het kader van de Participatiewet en in het kader van de Wmo 2015. In 2020 is er geen enkel bezwaarschrift binnengekomen in het kader van de Jeugdwet.

UITKOMST AFGEHANDELDE BEZWAARSCHRIFTEN KAMER 1

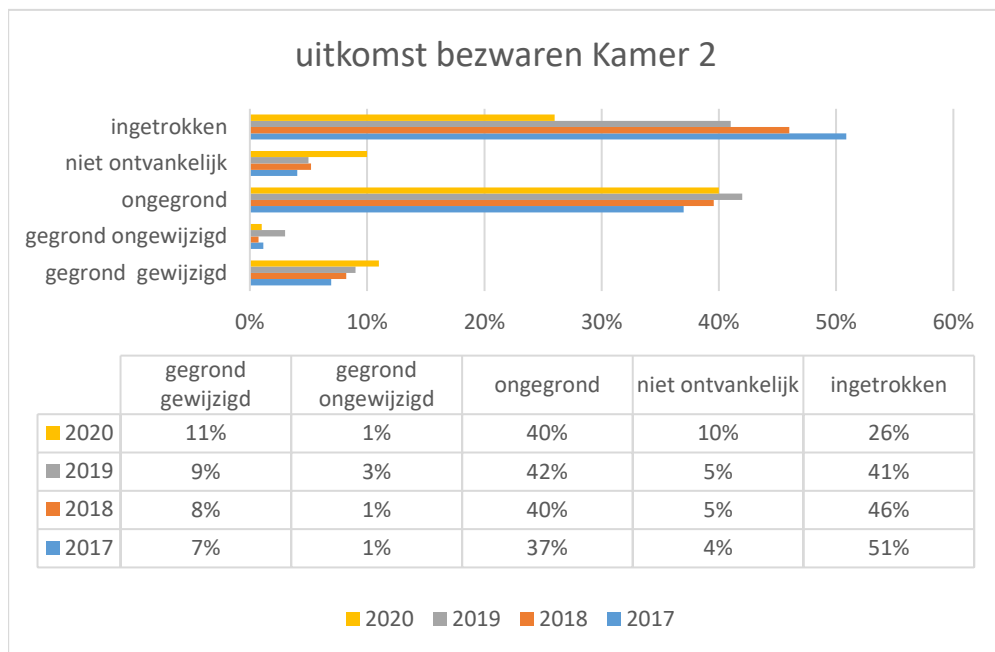
De meeste besluiten waartegen bezwaar is gemaakt, zijn na de bezwaarprocedure in stand gebleven.

In kamer 1 is 45% van de bezwaren ingetrokken, 36% ongegrond en 21% gegrond ongewijzigd. Met gegrond ongewijzigd wordt bedoeld dat er één of meerdere gebreken aan het besluit zaten die in bezwaar zijn hersteld. Het kan bijvoorbeeld zijn dat het besluit nader gemotiveerd moest worden. Het bezwaar was daarmee gegrond, maar het besluit zelf is niet veranderd. Slechts in 1% van de gevallen is het bezwaarschrift gegrond verklaard en het besluit gewijzigd. 6% van de bezwaren was niet-ontvankelijk. Dit betekent dat niet aan de formele voorwaarden was voldaan om een bezwaarschrift inhoudelijk te kunnen behandelen. Een bezwaarmaker moet bijvoorbeeld belanghebbende zijn bij het genomen besluit. Een ander voorbeeld is dat het bezwaarschrift moet worden ingediend binnen de wettelijke termijn die daarvoor geldt. Als dat niet het geval is, wordt er niet op de inhoud van het bezwaar ingegaan en wordt het bezwaar (kennelijk) niet-ontvankelijk verklaard.

UITKOMST AFGEHANDELDE BEZWAARSCHRIFTEN KAMER 2

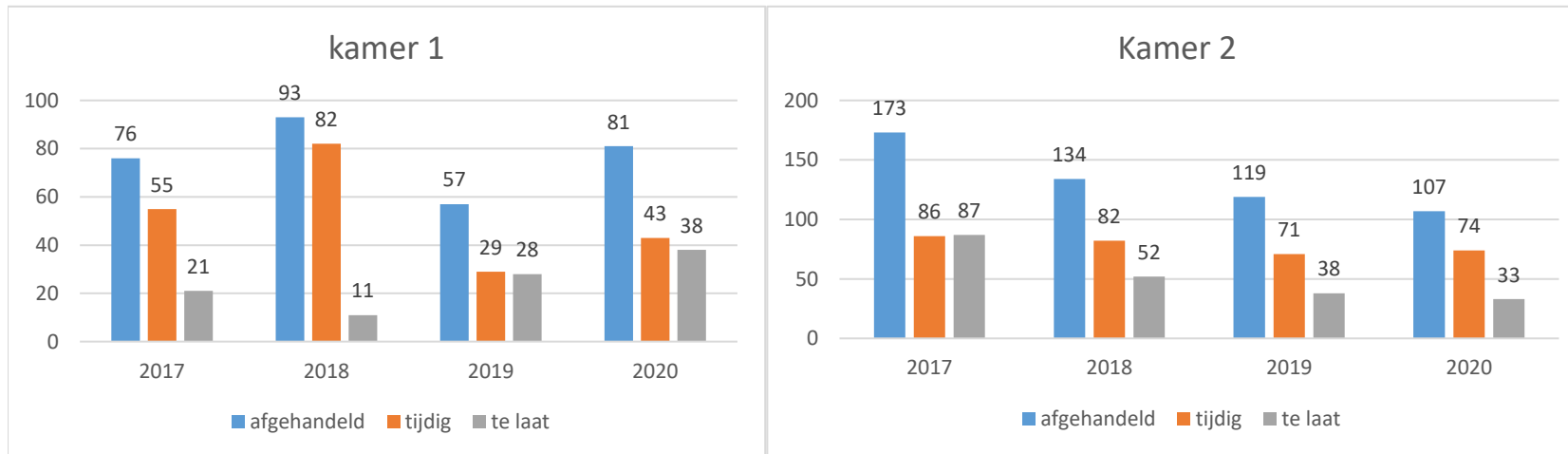
Ook voor kamer 2 geldt dat de meeste besluiten waartegen bezwaar is gemaakt, na de bezwaarprocedure in stand gebleven zijn.

In kamer 2 is 26% van de bezwaren ingetrokken, 40% ongegrond en 1% gegrond ongewijzigd. In 11% van de gevallen is in bezwaar een ander besluit genomen. Wat opvalt in kamer 2 is dat het percentage ingetrokken bezwaarschriften ten opzichte van de voorgaande jaren enorm gedaald is. In 2019 werd nog 41% van de bezwaarschriften ingetrokken. In 2020 werden vooral bezwaarzaken in het kader van de Wmo 2015 ingetrokken. In de meeste gevallen had de bezwaarschriftencommissie aangegeven dat het onderzoek dat ten grondslag lag aan een afwijzing, niet voldeed aan de eisen die de Centrale Raad van Beroep daaraan stelt. De bezwaarschriftencommissie hield de zaak vervolgens aan en vaak werd er dan alsnog een maatwerkvoorziening toegekend waarmee volledig aan de bezwaren van de bezwaarmaker tegemoet werd gekomen.

DOORLOOPTIJDEN

In de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat het college een termijn van 6 weken heeft voor het afhandelen van bezwaarschriften. Als er een externe bezwaarschriftencommissie is ingesteld, geldt een afhandelingstermijn van 12 weken. Deze termijn kan verlengd worden met 6 weken. Langer uitstel is mogelijk als de belanghebbende daarmee instemt.

In 2020 is 51% van de bezwaarschriften bij kamer 1 binnen de wettelijke termijn na ontvangst afgehandeld. Bij kamer 2 is 60% van de bezwaarschriften tijdig afgehandeld.

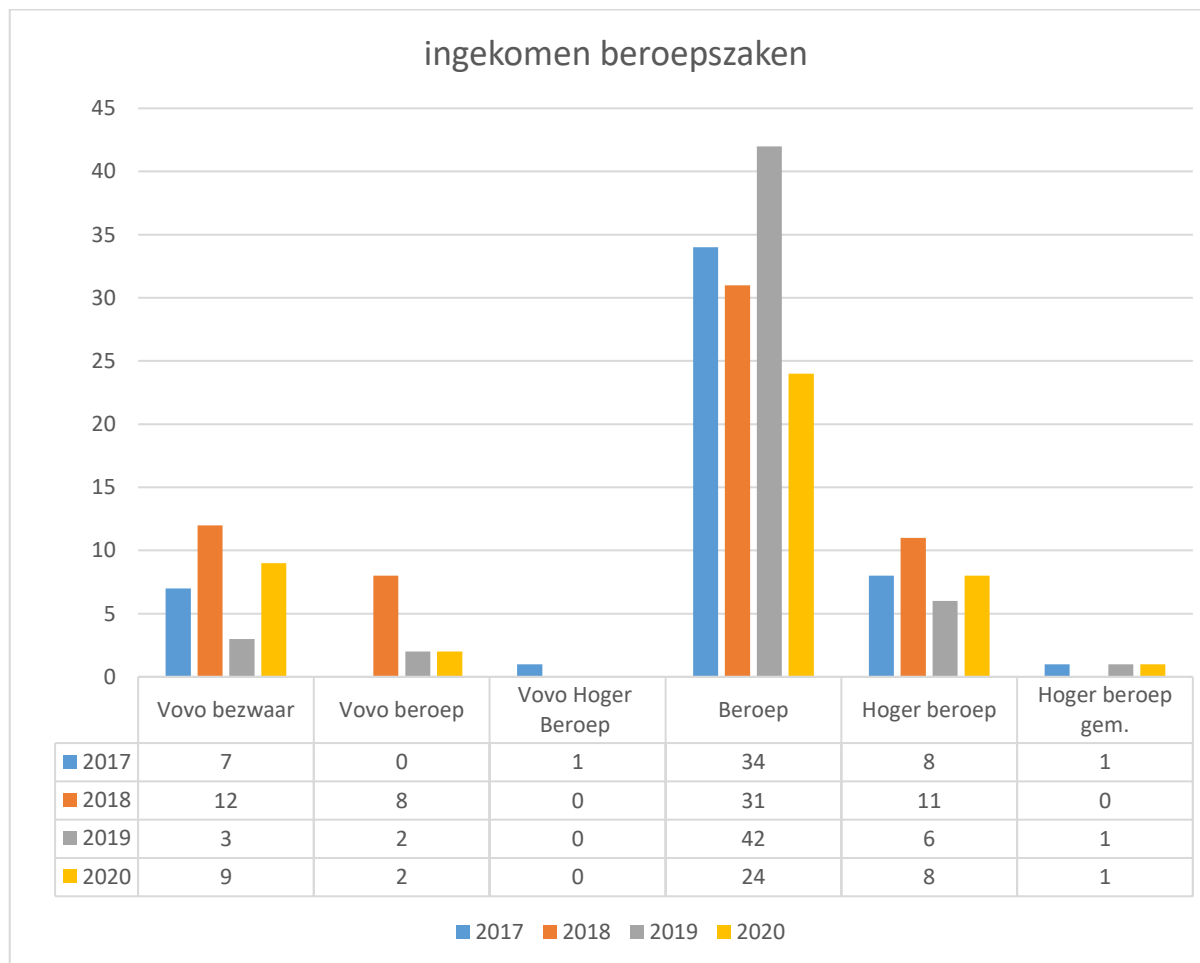
In vergelijking met voorgaande jaren was de doorlooptijd bij kamer 1 in 2020 een stuk langer. Een verklaring voor de doorlooptijd zou kunnen zijn dat er meerdere wisselingen zijn geweest in de rol van secretaris.

In kamer 2 heeft er één wisseling plaatsgevonden in de rol van secretaris. De lange afhandelingsduur bij kamer 2 komt vooral door Wmo 2015 zaken. Zaken worden vaak aangehouden voor nader onderzoek, waarna de zaak heel lang uit het zicht van de bezwaarschriftencommissie blijft. Voor kamer 2 geldt dat er in 2020 actief is ingezet op de afhandeling van langlopende zaken.

BEROEP

Een belanghebbende kan in beroep gaan tegen een besluit op bezwaar. Daarvoor moet een beroepschrift worden ingediend bij de rechtbank Oost-Brabant in 's-Hertogenbosch. Tegen de uitspraak van de rechtbank is hoger beroep mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in Den Haag of bij de Centrale Raad van Beroep in Utrecht, afhankelijk om wat voor soort zaak het gaat.

Voor hoger beroepszaken op het terrein dat kamer 1 behandelt is, de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de hoogste bestuursrechter. Gaat het om beroepszaken op het gebied van het Sociaal Domein, dan moet de belanghebbende zich richten tot de Centrale Raad van Beroep. Het komt niet zo vaak voor, maar ook het college kan in beroep en hoger beroep gaan.

De bezwaarschriftencommissie kamer 1en 2 brengen de volgende aanbevelingen onder de aandacht van het college:

1. Incomplete dossiers

De commissie merkt op dat er in 2020 met enige regelmaat een pleitnota of verweerschrift op het allerlaatste moment overgelegd werd. De pleitnota of het verweerschrift werd dan één of twee dagen voor de hoorzitting overgelegd. In het kader van de goede procesorde dient dit zoveel mogelijk tot een minimum te beperkt te worden. Daarbij merkt de commissie op dat het laat overleggen van een pleitnota of verweerschrift alleen mogelijk is, wanneer het college bij zijn standpunt blijft. Indien het college tijdens de hoorzitting een ander standpunt inneemt, kan de commissie niet anders oordelen dan dat er sprake is van schending van de goede procesorde. De bezwaarzaak dient dan in beginsel twee weken aangehouden te worden om de belanghebbende / gemachtigde de kans te geven om een schriftelijke reactie in te dienen op het gewijzigde standpunt. Wanneer er wordt verwezen naar beleid of jurisprudentie, dient dat bijgevoegd te worden of dient de vindplaats vermeld te worden.

2. Tussenadviezen

De bezwaarschriftencommissie merkt op dat wanneer het een tussenadvies geeft, met het doel dat het college aanvullend onderzoek doet, er in veel gevallen geen terugkoppeling meer plaatsvindt. De bezwaarschriftencommissie benadrukt dat alle zaken die niet definitief worden afgedaan door de bezwaarschriftencommissie met een (eind)advies, teruggekoppeld dienen te worden. Dat geldt ook wanneer de zaak, ná de hoorzitting, definitief wordt afgedaan, bijvoorbeeld door het alsnog volledig tegemoet komen aan de bezwaren.

3. Externe adviseurs

Er wordt met enige regelmaat gebruik gemaakt van een externe adviseur. De bezwaarschriftencommissie merkt op dat dat niet nodig zou moeten zijn. Er zijn voldoende medewerkers binnen de Gemeente Helmond die deze rol zouden kunnen vervullen.

4. Gemachtigden van bezwaarmakers

De bezwaarschriftencommissie constateert dat veel advocaten niet ter zitting verschijnen. De bezwaarschriftencommissie is van oordeel dat het een goed advocaat betaamt om zijn cliënt niet alleen bij het indienen van een bezwaarschrift, maar ook ter zitting bij te staan. De commissie is zich er van bewust dat dit punt wellicht geen aanbeveling aan het adres van de gemeente is, maar wenst dit wel opgemerkt te hebben.

5. Kwaliteit gemachtigden Gemeente Helmond

De bezwaarschriftencommissie ziet tijdens zijn hoorzittingen een zeer duidelijke verbeterslag in de kwaliteit van de vertegenwoordiging van het college binnen het Sociaal Domein. Dat geldt met name voor de sectie Wmo. De bezwaarschriftencommissie is zeer verheugd met deze kwaliteitsimpuls. De kwaliteit van de gemachtigden van de sectie Participatiewet van het Sociaal Domein is stabiel en goed.

6. Jaarverslag 2019

In het jaarverslag van 2019 werd aangegeven dat in 2020 zou worden onderzocht of en op welke wijze het bezwaarproces efficiënter kan worden ingericht en de doorlooptijden kunnen worden verkort. Daarnaast is aandacht gevraagd voor een eventueel budget voor een deskundigenadvies en voor het meesturen van het achterliggende beleid met de processtukken. De bezwaarschriftencommissie moet helaas constateren dat er, althans zo lijkt het, naar aanleiding van deze aandachtspunten geen actie is ondernomen.

7. Besluiten zorgvuldiger motiveren

De commissie merkt dat veel processen in de gemeente gestandaardiseerd zijn. Dit verklaart wellicht de standaard besluiten. De commissie adviseert om de besluiten zorgvuldiger te motiveren. Dat leidt tot minder heroverwegingen (vooral bij de afdeling Vergunningen).

8. Complimenten

Tenslotte geeft de bezwaarschriftencommissie nog complimenten voor de ondersteuning die zij krijgt. Ook waardeert de commissie de bereidheid van de vertegenwoordigers van het college om in oplossingen te denken en dat ook zij de ruimte krijgt om "out of the box" te denken.